

Landbokkommissionens Betænkning

om

Lens, Stamhuses og Fideikommissgodrsers samt de herhen hørende Fideikommisskapitalers Overgang til fri Ejendom.

I sine Overvejelser af, paa hvilken Maade Staten kan faa Jord til Raadighed som er egnet til Udstykning og til at gives i Brug under saadanne Former, som er anbefalet af Landbokkommissionen i dens Indstilling af 18. Januar 1916, er Kommissionen kommet ind paa Spørgsmaalet om Ophævelse af Majoratsbaandet, idet man har ment, at der derigennem maatte kunne erhverves betydelige og til Udstykning velegnede Jordarealer. Dette Spørgsmaal har jo allerede tidligere gentagne Gange været drøftet af Lovgivningsmagten og senest af Lenskommissionen, som dertil blev nedsat 1909, og som 1913 har afgivet en udførlig og indgaaende Betænkning, der er ledsaget af flere Forslag til Sagens Ordning. Naar Landbokkommissionen imidlertid alligevel har ment det rigtigt for sit Vedkommende at optage Ophævelsen af Majoratsbaandet til selvstændig Behandling, skyldes dette, at man som Følge af den for nærværende Kommission særlig foreliggende Opgave ikke har kunnet slutte sig til noget af de i Lenskommissionen fremsatte Forslag. For Lenskommissionen var Opgaven *at faa Majoratsbaandet løst*, medens Opgaven for Landbokkommissionen i første Linie har været *at skaffe Staten Jord*, hvortil Løsningen af Majoratsbaandet kun var et Middel.

Det er denne afvigende Opgave, som nærværende Kommission har haft, der har bevirket, at man ikke har kunnet blive staaende ved de af Lenskommissionen fremsatte Forslag; vi har sigtet mod noget andre Maal og har derfor maattet lægge Vægten paa andre Punkter, end Tilfældet var indenfor Lenskommissionen. Man har med Hensyn til Majoratsbaandets Ophævelse maattet ønske en Reform, der *i vid Udstrækning kunde gøre Fyldest overfor den ret paatrængende Opgave at skaffe Jord til Oprettelse af mindre Brug, og saaledes at Virkningerne i saa Henseende kunde vise sig i en ret nær Fremtid*. Det er bl. a. derfor, at man har valgt den frivillige Overenskomsts Vej, at tilbyde Majoratsbesidderne at faa Besiddelsen til fri Ejendom paa visse Betingelser og at forme disse sidste saaledes, at det kan ventes, at det overvejende Flertal af Majoratsbesidderne hurtigt vil bestemme sig til at modtage det givne Tilbud.

Og den samme Betragtning har ogsaa været medvirkende til, at man ikke har begrænset Frigivelsen til selve Godserne, men har udstrakt den ogsaa til de Penge-